

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 2) ศึกษาและพัฒนาแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 3) ศึกษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ และ 4) ศึกษาและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 2) การพัฒนาแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 3) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ และ 4) กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

5.1.1 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่มีเหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นของขวัญ / ของที่ระลึกสำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน ค่าแพ็คเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมครั้งนี้ นักท่องเที่ยว

จ่ายเงินไปจำนวน 1,001 – 3,000 บาท จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหัตถกรรม จำนวน 1,001 – 3,000 บาท ส่วนใหญ่สินค้าหัตถกรรมที่ซื้อ คือ ผ้าทอ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม 1 – 2 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม คือ มีคฤหะที่นักท่องเที่ยวสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว และต้องการร่วมกิจกรรม 1 – 3 วัน

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่มีเหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด เช่น การออกแบบและตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง ค่าแพ็คเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านศาสนาครั้งนี้นักท่องเที่ยวจ่ายเงินไปจำนวน 1,001 – 3,000 บาท ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านศาสนา 1 – 2 ชั่วโมง กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมทางศาสนา ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านศาสนา คือ มีคฤหะที่นักท่องเที่ยวสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนาให้กับนักท่องเที่ยว และต้องการร่วมกิจกรรม 1 – 3 วัน

5.1.2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา ในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มหัตถกรรม 4 กลุ่ม โดยรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้ 1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง มีรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เดินชมเตาโบราณ เดินชมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี ชมความงดงามของพระเจ้าทองทิพย์ วัดศรีบุญโยง ชมพิพิธภัณฑ์เวียงกาหลง และชมบ้านศิลปิน 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน มีรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ การสาธิต และศึกษาวิธีการเล่นของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่นๆ 3) กลุ่มไม้แกะสลัก มีรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ การร่างแบบ / ฉลุลายตามแบบ และการประกอบชิ้นงานง่ายๆ 4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน มีรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ การกรอผ้า การทอผ้า (ทอผ้าธรรมดา) และการทอพรหมเช็ดเท้า

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ การชมอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งสำคัญภายในวัด ซึ่งประกอบด้วยวัด 9 วัด ดังนี้ 1) วัดพระธาตุคอกยวมทอง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมความสวยงามของพระธาตุคอกยวมทอง ชมความสวยงามของวิหารและพระประธาน ชมเสาสวดเมืองเชียงราย และชมศาลเจ้าพ่อ เจ้าแม่คอกยวมทอง 2) วัดงำเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมและถ่ายภาพสถาปัตยกรรมหรือปูชนียมิ่งราย ชมพระประธานในวิหาร ชมความ

งดงามของวิหาร และชมเสาไม้แกะสลัก แสดงภาพ เรื่องราว ประวัติการสร้างเมืองเชียงราย 3) วัดพระแก้ว มีรูปแบบกิจกรรม คือ ถ่ายภาพกับป้ายวัด 6 ภาษารองรับประชาคมอาเซียน ณ ด้านหน้าวัด ฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวัดและสิ่งที่สำคัญภายในวัด ชมพระเจ้าล้านทอง (พระประธาน) และภาพจิตรกรรมที่สวยงามในพระวิหาร ชมพระเจดีย์ที่ค้นพบองค์พระแก้วมรกต ชมพระหยกเชียงราย ณ หอพระหยก ชมพิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูปสำคัญ ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาล้านนา ณ โถงหลวงแสงแก้ว และการฝึกนั่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน โดยวิทยากรวัดพระแก้ว 4) วัดมุงเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมพระเจ้าสองสีมงคลไชย ชมความงดงามของอุโบสถ และลวดลายเพดานยันต์โบราณในพระอุโบสถ ชมพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และชมพระสังกัจจายน์หรือพระมหากัจจายนะ 5) วัดมิ่งเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมความงดงามของวิหารไม้ลายคำ ชมพระพุทธรูปมิ่งเมือง และชมเจดีย์พระธาตุมิ่งเมือง 6) วัดศรีเกิด มีรูปแบบกิจกรรม คือ รับฟังการบรรยายสรุปประวัติความเป็นมาของวัดศรีเกิด ชมพระประธาน และพระพุทธรูปมิ่งมงคล ชมธรรมมาสน์ล้านนาโบราณ และหีบธรรมล้านนาโบราณ และชมเจดีย์วัดศรีเกิด 7) วัดศรีบุญเรือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ รับฟังประวัติความเป็นมาของวัดศรีบุญเรือง ชมอุโบสถวัดศรีบุญเรือง และหลวงพ่อศรีบุญเรือง ชมเจดีย์เก่าแก่วัดศรีบุญเรือง เทียนชมพิพิธภัณฑ์วัดศรีบุญเรือง สิ่งของโบราณ และฝึกเขียนใบลาน เพื่อนำไปเป็นที่ระลึก หรือถวายเป็นพุทธานุชา และการฝึกเขียนใบลาน 8) วัดกลางเวียง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมเสาหลักเมืองเชียงราย (เสาสะดือเวียง) ชมความงดงามของวิหารวัดกลางเวียง และหลวงพ่อพะถมงคล สรงน้ำพระธาตุช้างค้ำ และชมความสวยงามของหอไตร และ 9) วัดพระสิงห์ มีรูปแบบกิจกรรม คือ ฟังการบรรยายสรุปประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดพระสิงห์ ชมความงดงามของอุโบสถวัดพระสิงห์ พระประธานในอุโบสถ และบานประตู ชมความงดงามของเจดีย์วัดพระสิงห์ ย้อนรอยพุทธประวัติพระพุทธเจ้า ชมพระพุทธรูปท่าจำลอง และต้นพระศรีมหาโพธิ์ (พุทธรักษา) และชมหอระฆัง สถาปัตยกรรม พุทธศิลป์ล้านนา

5.1.3 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

จากการสัมภาษณ์บุคลากรการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ทั้ง 4 กลุ่ม สรุปได้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการขายสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว จึงทำการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ ให้แก่บุคลากรกลุ่มหัตถกรรมทั้ง 4 กลุ่ม โดยการจัดอบรมจะแยกการอบรมออกเป็นเฉพาะของแต่ละแห่ง ซึ่งหัวข้อในการอบรม มีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับลูกค้า 3) การบรรยายเกี่ยวกับสินค้า 4) ตัวเลขและราคา และ 5) การขายสินค้า

จากการสัมภาษณ์บุคลากรการท่องเที่ยวด้านศาสนา ประกอบด้วย พระสงฆ์และสามเณร กรรมการวัด ผู้มีจิตศรัทธาของวัด ผู้นำชุมชนวัด บุคลากรจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และตัวแทนเทศบาลนครเชียงราย สรุปได้ว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ไม่สามารถตอบคำถามหรืออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้ จึงทำการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา การจัดการอบรมจะแยกการอบรมแต่ละวัดและอบรมในสถานที่จริง โดยหัวข้อในการอบรม มีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับนักท่องเที่ยว 3) การอธิบายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ 4) คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับ อาคาร สถานที่ สิ่งของต่างๆ ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับศาสนาและวัด และ 5) ข้อมูลเฉพาะของแต่ละวัด

5.1.4 กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์พบว่า การจะสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงรายไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้น จะต้องทำในลักษณะที่สอดคล้องกับการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นภาพรวมของแผนงานวิจัย “รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” ซึ่งประกอบด้วย การท่องเที่ยว 4 ประเภท (เชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ) ก่อนที่จะสื่อสารออกไปจะต้องมีแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายขึ้นมาก่อน คือ *“สุขกาย สุขใจ ในเชียงราย” “JOYFULL life and mind in Chiang Rai”*

กลยุทธ์สื่อสารการตลาดของโครงการวิจัยนี้จึงเป็นการสร้างองค์ประกอบของแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายเฉพาะในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจะสื่อสารออกไปยังนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุให้เห็นว่าเมื่อมาเที่ยวด้านวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย (9 วัดและ 4 กลุ่มหัตถกรรม) แล้วจะได้รับทั้งความสุขกายสุขใจ กล่าวคือ เมื่อมาเที่ยวแล้วจิตใจจะรู้สึกผ่อนคลายปลอดโปร่งโล่งเบาสบาย เนื่องจากสัมผัสกับงานหัตถกรรม และสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงความงดงามจากภายในมาสู่งานศิลปะ

โครงการวิจัยนี้จึงทำเว็บไซต์ (website) เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว 9 วัดและ 4 กลุ่มหัตถกรรม ซึ่งเชื่อมโยงเป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์ของแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายโดยรวมที่เป็นของแผนงานวิจัย มีดังนี้ เว็บไซต์ www.elderlytour.com และสื่อโฆษณาอื่นๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ และคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัด เชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาที่พบมา อภิปรายดังนี้

5.2.1 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติใน ส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการท่องเที่ยว เพราะ ต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในขั้นตอน การผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมเพื่อเป็นของขวัญ / ของที่ระลึก สำหรับ สมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน สินค้าที่ซื้อ คือ ผ้าทอ ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะนิสัยของชาวต่างชาติ ชอบการศึกษา เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนเอง ชอบที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ และนำของที่เป็ฝีมือของตนเองกลับไปเป็นของที่ระลึก ส่วนสินค้าประเภทผ้าทอที่ นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ อาจเป็นเพราะเป็นสินค้าที่สามารถนำกลับไปยังประเทศของตนได้โดยไม่มี ปัญหา

การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ในส่วน ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา พบว่า เหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้ และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง ศาสนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชอบการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทย ซึ่งมีความ สวยงาม มีเอกลักษณ์ และเชียงรายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ มีวัดจำนวนมาก เมื่อมาเที่ยวเชียงรายจึง ต้องการมาศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมภายในวัด รวมถึงการร่วมกิจกรรมทาง ศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยว

การที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติมีความต้องการมีคู่เทศก์เพื่ออธิบายข้อมูล เกี่ยวกับวัฒนธรรม (หัตถกรรมและศาสนา) ทั้งนี้เป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ หรือสื่อต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวมักจะเป็นข้อมูลภาษาไทย หรือบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ จึงทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการมีคู่เทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้และสามารถอธิบายข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้แก่ นักท่องเที่ยวฟัง

5.2.2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา ในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงราย มีดังนี้

- 1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง : ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เดินชมเตาโบราณ เดินชมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี
- 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน : การสานงูตุต และ ทดลองเล่นของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่นๆ
- 3) กลุ่มไม้แกะสลัก : การร่างแบบ / ฉลุลายตามแบบ และการ ประกอบชิ้นงานง่ายๆ
- 4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน : การกรอด้วย และการทอผ้า ทั้งนี้ เป็นเพราะกิจกรรม ในกระบวนการของการผลิตสินค้าหัตถกรรมของแต่ละกลุ่มมีอยู่หลายขั้นตอน แต่การคัดเลือก กิจกรรมดังกล่าวมาเป็นกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว นั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างกิจกรรม กับนักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวต้องมีความปลอดภัยเป็นอันดับที่หนึ่ง เมื่อ พิจารณากิจกรรมต่างๆ ที่นำมาเป็นกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวจะมีความเหมาะสม ปลอดภัย และ นักท่องเที่ยวสามารถทำได้จริง

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ การชม อาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง ภาพจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และสิ่งสำคัญภายในวัด เช่น อุโบสถ วิหาร พระประธาน ไม้แกะสลัก และเจดีย์ เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นเพราะคำนึงถึงความแตกต่างด้านศาสนา ดังนั้นในการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจึงต้องไม่ผิดหลักศาสนาของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

5.2.3 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม และศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

การศึกษาและพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มี ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ปัญหาที่พบ คือ การอธิบาย ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว จึงได้จัดอบรมภาษาอังกฤษ หัวข้อ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับ 3) การบรรยายเกี่ยวกับสินค้า 4) ตัวเลขและราคา และ 5) การขายสินค้า ส่วนการท่องเที่ยวด้านศาสนา ปัญหาที่พบ คือ การตอบ คำถามและการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว จึงจัดอบรมภาษาอังกฤษ หัวข้อ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับ 3) การอธิบายเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ 4) คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับศาสนาและวัด และ 5) ข้อมูลเฉพาะของแต่ละวัด ทั้งนี้ เป็น เพราะปัจจุบันการสื่อสารภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อทุกอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้อาชีพ และธุรกิจของตนเองประสบความสำเร็จหรือสามารถขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศได้ ทั้งนี้การจัด

อบรมให้แก่บุคลากรก็มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ต้องการมีทัศนคติที่ดี

5.2.4 กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

การศึกษาและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด พบว่า การจะสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายจะต้องสอดคล้องกับการสื่อสารการตลาดที่เป็นภาพรวมของแผนงานวิจัย คือ “รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” ซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยว 4 ประเภท คือ เชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ ก่อนที่จะสื่อสารออกไปจะต้องมีแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายขึ้นมาก่อน คือ “*สุขกาย สุขใจ ในเชียงราย*” “*JOYFULL life and mind in Chiang Rai*” และจัดทำเป็นเว็บไซต์ www.elderlytour.com ทั้งนี้ เป็นเพราะ การสื่อสารบนโลกออนไลน์เป็นสื่อที่สามารถกระจายข่าวสารได้อย่างดีเยี่ยม กว้างขวาง การสืบค้นข้อมูลต่างๆ และการเข้าถึงผู้รับข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว และต้นทุนที่ไม่สูงมากนัก ด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นประเด็นในการจัดทำเว็บไซต์สำหรับการท่องเที่ยวนี้ขึ้นมา เพื่อเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1 การพัฒนา ปรับปรุง สถานที่และ สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานรัฐควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณหรือเข้าไปดูแลปรับปรุงสถานที่ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามอยู่ตลอด สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ การปรับปรุงเส้นทางการเดินทางให้เข้าถึงได้สะดวกสบาย ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น และรวมถึงการจัดหากิจกรรมหลายๆ รูปแบบไว้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

5.3.2 การพัฒนาบุคลากร หน่วยงานรัฐควรให้การสนับสนุนความรู้ด้านภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสารในยุคปัจจุบัน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เนื่องจากคนในท้องถิ่นหรือในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งอาจจะจัดอบรมให้แก่บุคลากรในแหล่งท่องเที่ยว และควรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 การประชาสัมพันธ์ ภาครัฐและภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ในแหล่งท่องเที่ยว ผ่านทางสื่อออนไลน์ เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์,

ยูทูบ) โดยการทำเป็นหนังสือ และคลิปวิดีโอ เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั่วโลกสามารถเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อให้ทราบ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติธรรมหรือการนั่งสมาธิสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยวด้านศาสนาที่มีศักยภาพด้านบุคลากรและสถานที่ คือ วัดพระแก้ว

5.4.2 ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติในวัดสำคัญอื่นๆ ในอำเภอเมืองเชียงรายเพิ่มเติมที่มีศักยภาพแห่งอื่นเพิ่มเติม

5.4.3 ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติในแหล่งหรือกลุ่มหัตถกรรมที่มีศักยภาพแห่งอื่นเพิ่มเติม